

Prema tvrdnjama Društva za zaštitu i proučavanje ptica Srbije (DZPPS) Specijalni rezervat prirode "Pašnjaci velike droplje" trenutno je jedno od najugroženijih zaštićenih područja u Srbiji jer je jedinstvena kombinacija stepskih, slatinskih i barskih ekosistema ugrožena a pojedinim životinjskim vrstama preti nestanak. Ukoliko se nastavi sa uništavanjem pašnjaka i drugih travnih staništa u Vojvodini moguć je nestanak nekoliko veoma retkih i strogo zaštićenih vrsta ptica kao što su velika droplja i orao krstaš.

Statistički podaci pokazuju da se travna staništa drastično smanjuju i to pre svega usled njihovog preoravanja. Pored zemljoradnje na nestanak travnih staništa u Vojvodini utiče i izgradnja ribnjaka, iskopavanje mineralnih sirovina (najčešće pesak i glina), skidanje i paljenje vegetacije te izgradnja infrastrukturnih objekata.

"Travnim staništima nazivamo livade, pašnjake, stepe, slatine i tršćake. To su područja uglavnom pokrivena zeljastom vegetacijom sa vrlo malim udelom drveća i žbunja, neravnomernog rasporeda. SRP 'Pašnjaci velike droplje' svakako je najočuvaniji kompleks travnih staništa u Vojvodini u kojem žive tipične biljne i životinjske vrste Panonske nizije. Neke od njih su veoma ugrožene", navodi Marko Tucakov iz Pokrajinskog zavoda za zaštitu prirode.

Popis poljoprivrede izvršen 2012. pokazuje da je u Vojvodini za pedeset godina površina pod pašnjacima prepolovljena. 1960. godine u Vojvodini je bilo oko 177 000 ha pašnjaka, 2012. registrovano je 86 000 ha. U Upravi za poljoprivredno zemljište tvrde da je samo u 2019. godini uništeno najmanje 50 ha pašnjaka.

Istraživanje VOICE pokazuje da je pored preoravanja pojedinih parcela na teritoriji Specijalnog rezervata prirode "Pašnjaci velike droplje" došlo do preoravanja i oko 40 ha pašnjaka unutar Specijalnog rezervata prirode "Okanj bara", koji se nalazi na teritoriji opštine Novi Bečej.

U Društvu za zaštitu i proučavanje ptica Srbije tvrde da nestanak travnih staništa u Vojvodini direktno utiče na opstanak poslednje populacije orla krstaša (lat. *Aquila heliaca*) te velike droplje (lat. *Otis tarda*) u Srbiji. Prema Crvenoj knjizi ptica Srbije objavljenoj 2019. populacije obe pomenute vrste na području Srbije ocenjene su kao kritično ugrožene, te im preti najveća opasnost od izumiranja.

Navedene vrste nalaze se i na "Crvenoj listi ugroženih vrsta" koju vodi Međunarodna unija za zaštitu prirode (IUCN).

"U poslednje tri decenije prošlog veka, kada je krstaš intenzivno istraživan, brojnost mu je padala od 16-24 para do 2-3 para. Već tada se uglavnom koncentrisao samo na šire područje Fruške gore i na Deliblatsku peščaru, i to isključivo zbog otvorenih travnih staništa na ova dva lokaliteta. Da nije travnih staništa na kojima krstaš lovi, sasvim sigurno bi ova vrsta

prestala da se gnezdi u našim krajevima” kaže Marko Tucakov iz Pokrajinskog zavoda za zaštitu prirode.

“Krajem 19. i početkom 20. veka velika droplja se gnezdila u većem delu Vojvodine, u Pomoravlju oko Niša i Prokuplja, zatim oko Leskovca i Vranja, kao i u Negotinskoj Krajini i na Kosovu. Uništavanjem najpovoljnijih staništa i direktnim lovom, velike droplje su se povukle sa većine nekadašnjih staništa. Ova ptica je do početka Drugog svetskog rata bila lovna divljač. Smatra se da je početkom 20. veka u Vojvodini živelo preko 1.000 velikih droplji. Danas je preostalo samo 8 jedinki” kaže Tucakov.

Kako nam je rečeno u Upravi za poljoprivredno zemljište - zbog lošeg gazdovanja i održavanja pašnjaka Ministarstvo poljoprivrede, na inicijativu nekoliko vojvođanskih udruženja stočara, ubrzano priprema predlog zakona kojim bi se regulisala kontrola pašnjaka kao i odgovornost za njihovo održavanje i korišćenje. Zakon bi, po najavama, mogao biti usvojen u narednih nekoliko meseci.

“Stočarstvo, ono pod vedrim nebom, i poluekstenzivno, mora da bude sačuvano u Vojvodini, sistemom subvencija za proizvodnju stoke. Kako bi se pašnjaci potpuno zaštitili od izgradnje ribnjaka, a livade od mogućnosti preoravanja, potrebno je što pre izmeniti Zakon o poljoprivrednom zemljištu”, ukazuje Tucakov.

Izvor: voice.org.rs